

THỊ TRƯỜNG NHỰA và xu hướng NHỰA PHÂN HỦY SINH HỌC

✦ VÂN NGUYỄN

Tăng trưởng mạnh

Sản xuất sản phẩm nhựa là một trong những ngành công nghiệp đang phát triển nhanh nhất tại Việt Nam với tốc độ tăng trưởng trung bình trong 10 năm trở lại đây là 15-20%. Hiện có khoảng 2.000 doanh nghiệp hoạt động trong lĩnh vực này, trong đó số lượng doanh nghiệp phía Nam chiếm 80%. Sản lượng năm 2009 đạt 3,2 triệu tấn, 2010 là 3,8 triệu tấn và dự kiến sẽ còn tăng trong những năm tới. Ngành công nghiệp sản xuất nhựa duy trì tốc độ tăng trưởng cao là nhờ nhu cầu tiêu dùng trong nước và xuất khẩu tăng mạnh. Tổng kim ngạch xuất khẩu sản phẩm nhựa trong năm 2011 ước đạt 1,3 tỉ USD, tăng khoảng 30% so với năm 2010. Sản phẩm nhựa của Việt Nam được xuất khẩu tới hơn

55 nước trên thế giới, trong đó có 7 thị trường đạt kim ngạch xuất khẩu trên một triệu USD (Biểu đồ 1, 2).

Việt Nam cũng đã phải nhập khẩu nhiều hơn nhựa nguyên liệu cũng như thiết bị và máy móc sản xuất. Trung bình hàng năm, Việt Nam nhập khẩu từ 70-80% nguyên liệu nhựa, trong đó có hơn 40 loại nguyên liệu khác nhau và hàng trăm loại chất phụ gia và 95% các loại thiết bị máy móc sản xuất nhựa.

Trong khi đó, nguồn phế liệu nhựa trong nước rất dồi dào nhưng vẫn chưa được tận dụng do hệ thống thu gom nhỏ lẻ, không tập trung; phế liệu không được xử lý và phân loại đúng quy cách, công nghệ lạc hậu... Chỉ

Sự tăng trưởng liên tục của ngành nhựa là tín hiệu vui, song phần lớn sản phẩm là nhựa dân dụng được sản xuất bằng những công nghệ đơn giản và đòi hỏi nguồn năng lượng lớn. Do đó, chưa tính đến yếu tố sử dụng thì việc sản xuất loại sản phẩm này hiện tại cũng đang gây ô nhiễm môi trường nghiêm trọng.

Biểu đồ 1. Sản lượng nhựa sản xuất trong nước

Nguồn: Hiệp hội Nhựa Việt Nam

tính mức tận dụng 35-50% nguyên liệu nhựa tái sinh sẽ góp phần tiết kiệm hơn 600 triệu USD mỗi năm cho doanh nghiệp, đồng thời tăng 25% kim ngạch xuất khẩu của ngành. Mặt khác, theo PGS.TS Hồ Sơn Lâm (Viện Khoa học Vật liệu Tp.HCM), xem xét trên quan điểm chủng loại sản phẩm, chúng ta không khỏi giật mình, vì các sản phẩm mà ta chế biến và xuất khẩu phần lớn là nhựa dân dụng được sản xuất bằng những công nghệ đơn giản nhưng lại đòi hỏi nguồn năng lượng lớn. Chi phí năng lượng và khả năng xử lý môi trường trong giai đoạn hiện tại là không đơn giản. Nhựa phân hủy sinh học, sản phẩm thân thiện môi trường bắt đầu được quan tâm nhưng hầu như vẫn vắng bóng.

Nhựa phân hủy sinh học: chậm đi vào cuộc sống

Trên thế giới, việc nghiên cứu polymer phân hủy sinh học đã có từ lâu. Hiện đã có hơn 35 thương hiệu của một số công ty chuyên về biopolymer. Hầu hết các công ty đều chú trọng vào tổng hợp sản xuất các loại nhựa phân hủy sinh học. Từ 1990 đến 2010, số lượng sáng chế trong lĩnh vực nhựa phân hủy sinh học tăng mạnh, đi đầu là các nước Mỹ, Nhật, Hàn Quốc,

Trung Quốc, Đức... Theo báo cáo tại Hội nghị châu Âu lần 2 về bioplastic, tổng sản lượng nhựa phân hủy sinh học của thế giới năm 2009 là 766 ngàn tấn, dự báo 2011 sẽ là 1,5 triệu tấn. Có sự dịch chuyển mạnh từ nhựa không phân hủy sinh học sang nhựa phân hủy sinh học với tỷ lệ 12% lên 44% tổng sản lượng nhựa.

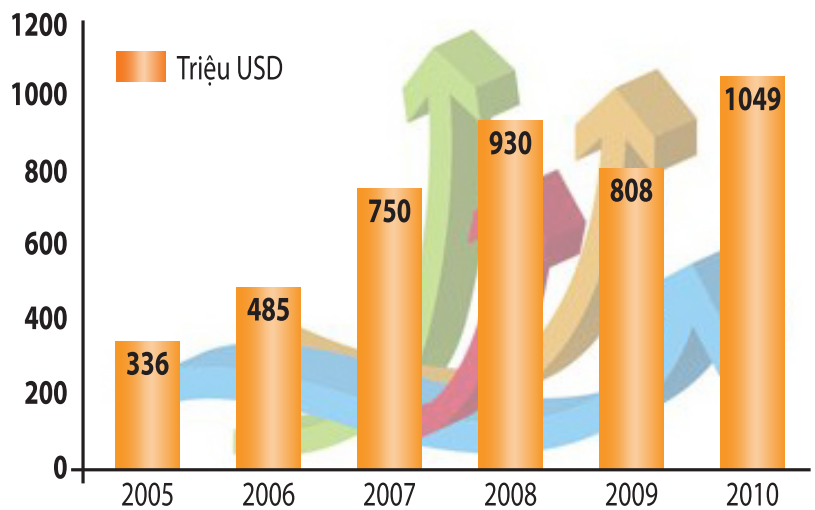
Tại Việt Nam, các nhà khoa học trong 10 năm trở lại đây đã có những nghiên

cứu về nhựa phân hủy sinh học và thu được những kết quả cụ thể, như nhóm nghiên cứu ở Viện Khoa học vật liệu Tp.HCM, Trường Đại học Văn Lang Tp.HCM, ĐH Khoa học tự nhiên Tp.HCM...

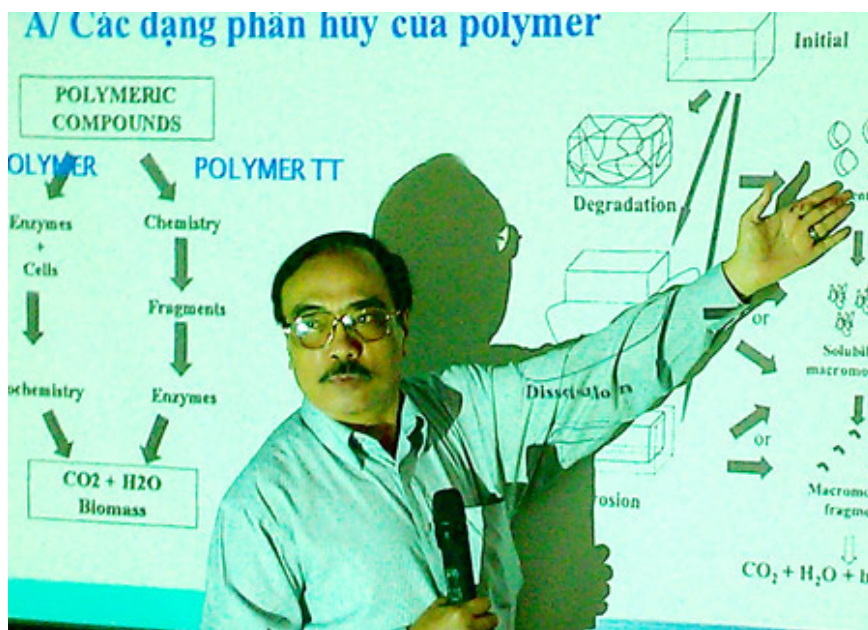
Theo TS. Hà Thúc Chí Nhân, Giám đốc Công ty TNHH SX-TM Một Bước Tiến Tp.HCM, hiện nay có rất nhiều công ty nhựa ở Việt Nam sản xuất nhựa có khả năng phân hủy sinh học dựa trên cơ sở nhập phụ gia phân hủy từ nước ngoài. Sản phẩm này được sản xuất bằng cách cho thêm một chất phụ gia hóa học như phụ gia phân hủy, phụ gia quang hóa... Quá trình phân hủy của sản phẩm sau sử dụng dưới tác động của ánh sáng nhiệt độ chỉ dừng lại ở mức đứt mạch hydrocarbon, phân hủy dưới dạng mảnh vụn hoặc bột mịn chứ không phân hủy hoàn toàn thành CO₂ và H₂O. Sản phẩm này vẫn còn nhiều hạn chế và chưa được xem là thân thiện môi trường.

Từ năm 2009, công ty Một Bước Tiến đã kết hợp với nhóm nghiên cứu ở Trường Đại học Khoa học tự nhiên Tp.HCM tiến hành nghiên cứu sản phẩm nhựa có khả năng phân hủy sinh học trên cơ sở phối trộn nhựa thông thường với tinh bột với hàm lượng 30% và 60% khối lượng. Giải pháp này cho phép tạo ra các loại vật liệu bao bì thân thiện với môi trường,

Biểu đồ 2. Kim ngạch xuất khẩu ngành nhựa

Nguồn: Tổng cục Hải quan

PGS.TS. Hồ Sơn Lâm - Viện Khoa học Vật liệu Tp.HCM, giới thiệu về nhựa phân hủy sinh học tại Chương trình Phân tích xu hướng công nghệ tháng 9/2011 do Trung tâm Thông tin KH&CN Tp. HCM tổ chức.

loại bao bì thông thường. Qua khảo sát tính toán của nhóm nghiên cứu còn cho thấy những thuận lợi của loại vật liệu bao bì này như: an toàn thực phẩm, nguồn nước và vệ sinh môi trường, giảm 30-40% lượng khí CO₂ sinh ra khi đốt so với sản phẩm nhựa thông thường, giảm đáng kể khối lượng rác thải nhựa ra môi trường và có khả năng tái chế... Ngoài ra, công ty cũng đưa ra một số tiêu chí và các xét nghiệm cần có khi xác định một sản phẩm nhựa thân thiện môi trường.

chế cũng như những tiêu chí đánh giá khả năng phân hủy sinh học và tiêu chuẩn chất lượng của các sản phẩm túi sinh học. Ông Nguyễn Văn Phước, Phó Giám đốc Sở Tài nguyên - Môi trường Tp.HCM cho biết, đối với các loại bao bì thân thiện với môi trường, đặc biệt là bao bì phân hủy sinh học, hiện nay chúng ta chưa có một tiêu chí nào đánh giá cụ thể và chính sách hỗ trợ để phát triển. Vì thế rất khó khăn cho các doanh nghiệp sản xuất, đầu tư vào lĩnh vực này.

giảm dần hàm lượng sử dụng nhựa thông thường (PE, PP...). Đặc biệt, giải pháp này rất khả thi và phù hợp với điều kiện hiện tại trong nước. Ưu điểm của loại bao bì này là có thể được sản xuất bằng quy trình công nghệ đơn giản, tính chất sản phẩm tạo thành có thể chấp nhận và giá thành sản xuất sản phẩm cao hơn tối đa 20% so với

Tuy nhiên, thực tế cho đến nay các sản phẩm thân thiện với môi trường lại chưa được ứng dụng rộng rãi, chậm đi vào cuộc sống. Nguyên nhân được cho là đa số các loại sản phẩm này giá thành rất cao, lại chưa có chính sách hỗ trợ phát triển. Mặt khác, chúng ta vẫn chưa làm chủ được công nghệ sản xuất bao bì sinh học, thiếu những quy

Rõ ràng, nhựa phân hủy sinh học là xu hướng chung của thời đại nhưng nếu chúng ta không có một cơ chế cụ thể để khuyến khích, hỗ trợ việc sản xuất cũng như sử dụng các sản phẩm thân thiện với môi trường thì những công trình nghiên cứu này vẫn chỉ nằm trong phòng thí nghiệm. □

Minh bạch và tham nhũng ở đây (Tiếp trang 3)

làm khó cho cháu quá! Cậu ta nói rằng giờ thì phải “cò” cứng lắm mới xong! Anh nói với tôi chẳng hiểu “cò cứng” hay “cò mềm” là gì cả!

Kể tôi nghe câu chuyện phải chi tiền cho “cò”, anh nói: “Chắc là chúng cố tình đánh hỏng cái hệ thống xếp hàng”.

Có thể anh đúng nhưng anh có biết đâu dù hệ thống xếp hàng không bị đánh hỏng thì anh vẫn có thể phải chờ ngày này qua ngày khác như ở chi cục thuế nọ!

Đó là vài cái minh bạch và vài sự tham nhũng ở đây. Minh bạch với người dân hoặc tham nhũng trên đầu người dân ngay với các thủ tục hành chính khá đơn giản và rõ ràng. Tất cả phụ thuộc cái đức, cái tâm của người thực thi những thủ tục hành chính ấy. Tuy nhiên, cách làm của ACB (và chắc chắn của nhiều nơi khác đang sử dụng các hệ thống tổ chức xếp hàng nghiêm túc) cho ta thấy giải pháp chống tham nhũng ở đây, loại tham nhũng trên đầu người dân như nói ở trên, đã ít nhiều lộ diện. Mọi hệ thống phục vụ người dân, dù là nhà

nước hay tư nhân cần được quản lý tự động qua các hệ thống xếp hàng văn minh. Lương, thưởng, danh hiệu thi đua, phong cấp, chức căn cứ hiệu quả phục vụ được tự động ghi trong các cơ sở dữ liệu từ các hệ thống xếp hàng văn minh. Làm điều này không khó, cái khó là ở chỗ chỉ những người lãnh đạo liêm chính mới triển khai thực thi được giải pháp này. Cũng có thể rút ra cả mệnh đề đảo: Ở đâu có chuyện phục vụ đám đông (bệnh viện, nhà ga, cơ quan thuế, phòng đăng ký phương tiện giao thông, cơ quan cấp hộ chiếu,...) mà không triển khai hệ

thống tổ chức xếp hàng nghiêm túc (để chết như trường hợp nơi đăng ký xe kể trên, hoặc có nhưng rất hình thức như ở chi cục thuế kể trên) thì đạo đức, tư cách của nhân viên hệ thống đó, nhất là người lãnh đạo chắc chắn có vấn đề thậm chí có thể kết luận là suy thoái.

Điều đáng nói thêm là hầu như dân ta đã quá quen chấp nhận việc chi tiền để được qua một thủ tục hành chính dù là có vẻ rất minh bạch mà lẽ ra đương nhiên phải được các cơ quan nhà nước thực thi không điều kiện. Chỉ vài người “thần kinh” mới không làm thế nhưng rồi cũng đầu hàng cả. □

Má không cho

Kỷ niệm 60 năm ngày cưới, cụ ông bàn với cụ bà:

- Chúng mình sẽ tìm về hương vị thuở ban đầu khi mới yêu nhau, em nhé.

Cụ bà đồng ý, thế là chiều hôm đó, đang ngồi trong phòng, đột nhiên có một cục giấy được bắn qua cửa sổ, cụ bà nhặt lên, xúc động và run rẩy mở ra xem:

“7 giờ tối nay, hẹn em ở chân cầu xxx nhé”.

6 giờ 45 chiều, tay cầm bó hoa hồng, ông cụ vừa huyết sáo vừa đến chân cầu chờ cụ bà. 7 giờ, rồi 7 giờ 45, kim đồng hồ lên 8 giờ ... 8 giờ 30 ... 9 giờ, hết kiên nhẫn nổi, vì lúc này sương xuống nhiều, cụ ông hăm hăm về nhà, mở cửa ra và quát: “Sao bà không ra”.

Cụ bà ngồi ủ rũ, thút thít: “Má không cho em đi...”

(Sưu tầm)